

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

SİLİVRİ L TİPİ CEZA İNFAZ KURUMLARI İNCELEME RAPORU

I. GİRİŞ

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun, 16 Ekim 2008 tarihli 18'inci toplantısında aldığı karar doğrultusunda, “Her Türlü Şiddet, Kötü Muamele ve İşkence İle Ceza ve Tutukevleri İle İlgili Sorunların İncelenmesi” amacıyla Daimi Alt Komisyon kurulmuştur. Alt Komisyon, yürüttüğü çalışmalar kapsamında 26 Şubat 2009 tarihinde Silivri L Tipi Ceza İnfaz Kurumlarında incelemelerde bulunmuştur.

İncelemeye, Alt Komisyon Başkanı ve Çorum Milletvekili Murat YILDIRIM, Kahramanmaraş Milletvekili Fatih ARIKAN, Denizli Milletvekili Mithat EKİCİ, Sivas Milletvekili Malik Ecder ÖZDEMİR ve Kars Milletvekili Gürcan DAĞDAŞ katılmış, Komisyona Adalet Müfettişi (Cumhuriyet Savcısı) Mecit Gürsoy, Hakim Dr. Murat Yardımcı ve TBMM Uzman Yardımcısı Halil İbrahim BAYAR eşlik etmiştir.

II. KOMİSYONA YAPILAN BAŞVURULAR

Silivri Ceza İnfaz Kurumlarından, Komisyona toplam 57 başvuru yapılmıştır. Bu başvurulardan 35 adedi, tutuklu ve hükümlülerin yargı kararlarına ilişkin şikayetlerini, 11 adedi, ceza infaz kurumu koşullarından şikayetlerini, 6 adedi başka ceza infaz kurumuna sevk taleplerini, 3 adedi mevzuat hükümlerinde değişiklik taleplerini içermekte olup, 2 adet başvuru da, başvuru şartlarını taşımadıkları için 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6. Maddesine göre işleme alınmamışlardır.

Ceza infaz kurumu koşullarından şikayetleri içeren başvurularda şikayet edilen hususlar; ceza infaz kurumunda sağlık hizmetlerinin aksadığı, sıcak suyun yeterince verilmediği, telefonla konuşma haklarının kısıtlandığı ve kantin hizmetlerinin iyi işlemediğine ilişkindir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

III. İNCELEMENİN AMACI

3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 6. Maddesine göre Komisyon, alt komisyonlar kurmak suretiyle çalışabilir ve 5. Maddesine göre; gerekli gördüğünde Ankara dışında incelemelerde bulunabilir. “Her Türlü Şiddet, Kötü Muamele ve İşkence İle Ceza ve Tutukevleri İle İlgili Sorunların İncelenmesi” amacıyla kurulan daimi Alt Komisyon, faaliyet yılı içerisinde, muhtelif ceza infaz kurumlarında incelemelerde bulunmaktadır.

İncelemelerin genel amacı, ceza infaz kurumlarında, hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi dokunulmazlığı haklarına ve ceza infaz kurumları yaşam koşullarına ilişkin sorunların olup olmadığının tespiti, tespit edilen sorunlarla ilgili olarak mevzuat değişikliğine veya uygulama safhasına ilişkin çözümler üretmektir.

Silivri L Tipi Ceza İnfaz Kurumlarında yapılan incelemenin amacı da, Alt Komisyonun genel inceleme amacı doğrultusunda ceza infaz kurumlarında, hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi dokunulmazlığı haklarının ihlal edilip edilmediği, kurumlardaki sağlık hizmetleri, hükümlü ve tutukluların ıslahına ilişkin meslek edindirme kursları ve sosyal faaliyetler, ceza infaz kurumu yöneticileri ve personelinin tavır ve davranışları, kantin hizmetlerine ilişkin sorunlarla birlikte, ceza infaz kurumu personelinin sorunları hakkında tespitlerde bulunarak, çözümler üretmektir.

IV. İNCELEMEDE UYGULANAN YÖNTEM

Alt Komisyon, ilk olarak Ceza İnfaz Kurumlarından Sorumlu Cumhuriyet Savcısı ve Kurum Yöneticileri ile toplantı yapmıştır. Toplantıda ceza infaz kurumlarının koşulları hakkında bilgiler alınmış, hükümlü ve tutukluların şikayetlerine ilişkin değerlendirme yapılmıştır.

Alt Komisyon, ceza infaz kurumu koşullarına ilişkin önceden belirlediği amaçlar doğrultusunda, Silivri 3 Nolu ve 5 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumlarında, kendi seçtiği

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

koşulları ve odaları ziyaret etmiş, hükümlü ve tutuklularla yapılan görüşmeler sırasında koşuğa bulunan tüm görevliler dışarıya çıkarılarak hükümlü ve tutukluların baskı altında kalmadan, rahat bir şekilde konuşmaları sağlanmıştır.

V. İNCELEMELER

1. Ceza İnfaz Kurumları Yöneticileri ile Yapılan Görüşmeler

Alt Komisyonun Silivri Ceza İnfaz Kurumları Yöneticileri ile yaptığı toplantıda hükümlü ve tutukluların sağlık hizmetlerinin aksadığına ilişkin şikayetlerinin doğru olduğu belirtilerek, kampuste 7 adet ceza infaz kurumu ve 7.788 hükümlü ve tutuklu bulunmakla beraber, sağlık hizmetlerinin 1 adet kurum doktoru ve geçici olarak görevlendirilen 5 adet doktor ve 2 dış doktoru yürütölmeye çalışıldığı, ancak sağlık personeli sayısının yetersiz olduğu ifade edilmiştir.

21 kişilik koşuğlardan oluşan Silivri L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında, genel olarak kapasite sorunu olmadığı, ancak, bazı koşuğlarda kapasitenin aşıldığı ifade edilmiştir.

Sürekli su verilmediğine ilişkin şikayetlere ilişkin ise; ceza infaz kurumu ilk açıldığında, yetersiz alt yapı nedeniyle bu problemin yaşandığı, alt yapının geliştirilmesiyle bu sorunun ortadan kalktığı belirtilmiştir.

Kantin hizmetlerinde ise, herhangi bir sıkıntının yaşanmadığı, ürünlerin piyasa araştırması sonucu satın alındığı ve yüzde 15'e kadar kâr konularak satıldığı bilgisi verilmiştir.

Ceza infaz kurumuna ilişkin önemli bir sorun ise; ring araçlarının sayı ve nitelik bakımından yetersizliği olduğu dile getirilmiştir. 29 adet ring aracının, İl Jandarma Sevk Bölük Komutanlığınca İstanbul'dan il dışına yapılan yapılması gereken sevkler, hükümlü ve tutukluların gerekli tetkik ve tedavileri yapılmak üzere İstanbul ilindeki hastanelere ve tutukluların İstanbul ilindeki duruşmalara götürölüp getirilmeleri için kullanıldığı, günde yaklaşık 100 adet hastane sevkı, 200 adet civarında da duruşmalara tutuklu sevkı yapıldığı belirtilmiştir. Ring araçlarının sayı olarak yetersiz olması nedeniyle, sevklerin toplu yapılması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

gerektiği, eski olan ring araçlarının havalandırma olanaklarının iyi olmadığı için araç içinde kelepçelenen tutuklu ya da hükümlülerin bu nedenle sıkıntı çektiği ifade edilmiştir. Ayrıca, hastane ve adliyeye sevklerin İstanbul iline yapılması, İstanbul'un uzak olması ve trafik gibi nedenlerle sevk esnasında yaşanan sıkıntıların katlandığı vurgulanmıştır.

1200 personelin bulunduğu ceza infaz kurumu kampusunda, sadece 500 kişilik lojmanın olması da önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir. Mali olanaklarının oldukça kısıtlı olduğu belirtilen personelin, lojman imkanlarından faydalanamayanların, İstanbul'dan kampuse ulaşmak zorunda olduklarını, bunun zaman ve mali yönden personeli sıkıntıya soktuğu belirtilmiştir.

2. Hükümlü ve Tutuklularla Yapılan Görüşme ve İncelemeler

3 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumunda, 24 adet tutuklunun bulunduğu koğuştaki yapılan incelemede, tutuklular, kötü muamele ve işkencenin olmadığını, ancak, sıcak suyun 24 kişilik koğuştaki için az verildiğini, sosyal faaliyet ve kursların yetersiz olduğunu ifade ederek, sağlık hizmetlerinin yavaş işlediğini ve sağlık problemlerinin çözülmesi hususunda etkin olmadığını dile getirmişlerdir.

4 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yapılan görüşme ve incelemelerde, Heyet, 4 adet tutuklunun bulunduğu bir koğuştaki, tutukluların şikayetleri ile ilgili görüşme yapmıştır. Görüşmede, tutuklular, ceza infaz kurumu yöneticilerinin kamera ile, koğuştaki açık alanı, koğuştaki ortak kullanım alanını ve (odalar iç kısmı hariç) odaların bulunduğu katı gözetleyip kaydedebildiklerini, koğuştaki açık alan haricindeki alanların kameralar tarafından gözetlenerek kaydedilmesinin özel hayatın gizliliği hakkının ihlali olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, kaydedilen görüntülerin silinip silinmediği hususunda endişe taşıdıklarını belirtmişlerdir.

Tutuklular, en büyük sorunlarının koğuştaki akustik problemi olduğunu ifade ederek, koğuştaki içerisindeki en küçük sesin yankılanarak tüm koğuştaki gürültüye neden olduğunu, bu yüzden işitme kaybı yaşadıklarını dile getirmişlerdir.

Ayrıca, sıcak suyun ne zaman verileceğinin belli olmadığını, haftada iki gün üçer saatten altı saat verilen sıcak suyun yetersiz olduğunu belirterek kantin hizmetlerinden memnun

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

olmadıklarını kantinde kaliteli ürün olmadığını, kalitesiz ürünlerin pahalı satıldığından yakınmışlardır.

Ayrıca, sağlık hizmetlerinin aksadığı, yemeklerin de yeterince iyi olmadığı belirtilerek, koşullardaki aşırı nemin kendilerini rahatsız ettiği ifade edilmiştir.

Haftada on dakika telefonla görüşme hakkı olan tutuklular, tutuklu ve hükümlü rejiminin farklı olması gerektiğini, tutukluların hükümlülerden daha fazla haktan yararlanmaları gerektiğini dile getirmişlerdir.

Ceza infaz kurumundaki sorunların bir çoğunun diyalog eksikliğinden kaynaklandığını ifade eden tutuklular, hükümlü ve tutukluların, ceza infaz kurumunun sorunlarının çözümünde yönetime katılım imkanlarının olmadığını belirterek, hükümlü ve tutuklularla yöneticilerin bir araya gelerek toplantı yapmaları gerektiğini, yönetime katılımın sorunların çözümünü kolaylaştıracağını vurgulamışlardır.

Dört adet tutuklunun bulunduğu koşuttan sonra Heyet, 21 adet hükümlünün bulunduğu diğer bir koşutta incelemelerini sürdürmüştür.

Bu koşutta bulunan kişiler de koşullardaki akustik probleminden ve nemden şikayetçi olmuşlardır. Ayrıca, sağlık hizmetlerinin iyi olmadığına şikayet edilmiştir.

Hükümlüler, koşullarında bir tane semaver bulunduğunu, 21 kişiye bu semaverin yeterli olmadığını, bir tane daha semaver almak istedikleri halde, buna izin verilmediğini belirtmişlerdir.

5 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumunda 18-21 yaş arası tutuklularla yapılan görüşmede, ceza infaz kurumuna yapılan başvurulara çok geç cevap verildiği, yemeklerin kötü olduğu ve sürekli aynı yemeklerin verildiğinden yakınılmıştır.

Tutuklular spor salonundan yeterince yararlanamadıklarını ifade etmiş ve ceza infaz kurumu yöneticilerinin tavır ve davranışlarının bazen kendilerini rencide edecek şekilde olduğunu belirtmişlerdir.

Kantindeki ürünlerin hem pahalı hem de kalitesiz olduğundan şikayetçi olan tutuklular, kantinde bulunan hiçbir ürünü dışarıdan alamadıklarını, çünkü; kantindeki ürünlerin kendilerine satılmak istendiğini, kalitesiz ve pahalı olan ürünleri almak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

Yaşları oldukça genç olan ve ceza infaz kurumunda ıslah edilebilmesi açısından önem arz eden bu gruptaki tutuklular, sosyal faaliyetlerin ve meslek edindirme kurslarının yeterli olmadığını, tahliye edildikten sonra yaşamlarını sürdürebilecekleri bir meslek edinmeleri için ceza infaz kurumunda meslek edindirme kurslarından faydalanmak istediklerini vurgulamışlardır.

VI. TAHLİL VE DEĞERLENDİRME

Tutuklu ve hükümlülerin bazı hürriyetlerinin kısıtlanmasına neden olan dönemler, devletin pozitif yükümlülüğünün ortaya çıktığı, bu bağlamda, devletin sorumluluk alanının genişlediği bir zaman dilimini ifade etmektedir. Bu dönemde ilgili tutuklu veya hükümlü, belirli kısıtlamalara maruz kalmakla birlikte, insan olma onurunun getirdiği temel birtakım haklardan yararlandırılmak zorundadır. Bu durum, kişinin devletle yaptığı sözleşmeden, yani toplum sözleşmesinden (Contrat Social) kaynaklanmaktadır. Toplum sözleşmesi ile devlete devredilen “Cezalandırma hakkı”, devlet tarafından titiz bir şekilde hayata geçirilmelidir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, incelemeye konu infaz kurumunun çağdaş bir ceza infaz kurumunun gerektirdiği asgari standartları karşıladığı görülmektedir. Gerek bu konuda yapılan bilimsel çalışmalar, gerek ilgili sivil toplum örgütlerinin yayınları, gerekse Komisyonumuzun Avrupa’nın çeşitli ceza infaz kurumlarında yaptığı ziyaretler marifetiyle, buradaki şartların, Avrupa’daki ceza ve tutukevleri de dâhil olmak üzere, dünyadaki birçok ceza ve tutukevlerinin şartlarından daha iyi olduğu ortaya çıkmaktadır. Hükümlü ve tutukluların kaldığı yerlerin fiziksel ve sosyal kriterler çerçevesinde olumlu öğeler barındırdığı, hükümlü ve tutukluların rehabilitasyonu ve ıslahına yönelik faaliyetlerin sürdürüldüğü anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, bu incelemelerin amacı ülkemizdeki ceza infaz kurumlarının, diğer ülkelerin daha kötü şartları haiz infaz kurumlarına nazaran daha iyi olduğunu göstermek değildir. Amaç, diğer ülkelerdeki şartları bir tarafa bırakarak, insan olan herkesin hak ettiği olanakların sağlanmasıdır. Toplumsal sözleşme ile kendisine devredilen ‘cezalandırma hakkı’ nı kullanan devlet, kendi hakimiyetindeki tutuklu veya hükümlülere kullandıracığı hakları belirlerken, diğer ülkelerin vatandaşlarına tanınan hakları değil,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

evrensel nitelikte olan ve insan onurunun gerektirdiği tüm hakları kriter olarak benimsemelidir.

Tutuklu ve hükümlülerin haklarının tarihsel ve felsefi boyutuna kısaca bakıldığında, her şeyin ölçüsünü insan olarak kabul eden humanist düşünürlerin, insancıl değerlerin ceza hukukunda var olması gerektiğini savundukları görülmektedir. Bu bağlamda, suçu ne olursa olsun suçlu, bir insandır ve insan haysiyetinin korunması olmazsa olmaz bir gerekliliktir. Böyle bir insan anlayışını savunan bu düşünce *açık toplumu* yüceltmektedir. Birtakım insanları toplumun dışına itmeyi amaçlamayan açık toplumda, suçluyu, suçlu doğduğunu düşünerek dışlamak, ondan ümidi kesmek yerine onu ıslah ederek topluma kazandırmak hedeflenmektedir.

Cezanın amacı konusundaki yaklaşım farklılıkları değişik teorilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunlar; mutlak adalet, önleme ve ıslah teorileridir.

Mutlak adalet teorisine göre cezanın amacı suçtan zarar gören birey, bireyler veya toplumun zararının giderilmesidir. Bu yaklaşım, “göze göz, dişe diş”, kötülüğün aynıyla karşılık bulması anlayışından evrilerek daha çağdaş bir format kazanmıştır. Önleme teorisi ise, cezanın amacını yeni suçların işlenmesini engelleme olarak belirlemektedir. Böylece, suçlu suç işleme eğiliminden uzaklaştırılacak, suçlunun cezalandırılması ile suç işleme potansiyeline sahip kişiler de korkutularak suç işlemeleri engellenecektir. Cezanın amacının suçluyu ıslah etmek olduğunu belirten ıslah teorisinde ise, suçlu, suç işlediği için değil bir daha suç işlemeyecek bir insan haline gelmesi için cezalandırılmalıdır. Cezanın amacı suçludaki insanı değil, insandaki suçluyu etkisiz hale getirmektir. Suçluyu ıslah etme, devletin hak ve görevidir. Bu teoriye göre ceza elem ve acı içerebilir ancak bunlar suçlunun ıslahı için gerekli ölçülerde olmalıdır.

Çağdaş hümanist doktrin ve bizim infaz sistemimiz ıslah teorisini benimsemiştir. Bu bağlamda ceza, suçluyu rehabilite etmek amacıyla uygulanan ve birtakım hak yoksunluklarını içeren bir yaptırımdır. Hak mahrumiyetlerini kapsamaması nedeniyle acı, ıstırap, zorluk ihtiva etmektedir, ancak, bütün bu süreçte yaşanan olumsuzluklar cezanın amacı değildir. Kişinin maruz kaldığı hak yoksunlukları da, niteliği itibariyle, hem adalet duygusunun oluşmasına hem de bu tür suçların işlenmesini önlemeye hizmet etmektedir. Çağdaş anlayışta ceza,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

hürriyetinden mahrum kılınan kişi ve toplumun ortak yararlarını birlikte değerlendiren, ilgiliyi yeniden sosyalleştirerek üretken ve saygın bir birey haline getirmeyi amaçlamaktadır.

Ceza infaz kurumuna girmesiyle, birçok hakkını kullanamayan ve tamamen Devletin koruması ve güvencesi altına alınan hükümlü ve tutukluların insan olma onuru, bir hak olarak varlığını sürdürmektedir. Bu nedenle, tutuklu ve hükümlülere insan onuruna uygun şekilde davranılması Devlet olmanın doğurduğu bir yükümlülüktür. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan “*Hükümlülere Uygulanacak Muameleye İlişkin Minimum Standart Kurallar*” ile Avrupa Konseyi tarafından çıkarılan “*Hükümlülerin İyileştirilmeleri İçin Standart Asgari Kuralların Avrupa Metni*” (Avrupa Cezaevi Kuralları) hükümlüler ve tutuklular açısından oldukça önemli standartları kapsamaktadır. Yasal mevzuatımız ve özellikle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile de bu kurallarla uyum içerisinde bir düzenleme yapılmıştır.

Bu bakış açısı bağlamında; Silivri Cezaevi Yerleşkesinde yapılan inceleme sonucunda ortaya çıkan değerlendirmelerimiz şunlardır:

Ülkemizde, tutuklu ve hükümlülerin sayısı tahmini olarak 105.000 civarındadır. Komisyonumuzca ziyaret edilen Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampusünde, 25/02/2009 tarihi itibarıyla 7788 tutuklu ve hükümlü olduğu dikkate alındığında, genel sorunların burada daha fazla yaşanması muhakkaktır. Ayrıca infaz kurumunun yeni hizmete girmiş olması, avantajların yanı sıra, başka sorunları da beraberinde getirmektedir.

Alt Komisyonun incelemede bulunduğu Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampusünde tutuklu ve hükümlülerin aynı koşu altında kaldıkları görülmüştür. Avrupa Cezaevi Kurallarına göre, özgürlükten yoksun bırakma; insan onuruna saygınlığı sağlayacak maddi ve manevi koşullar içinde ve hükümlü ve tutukluların kişisel sorunlarının çözümüne yardımcı olacak şekilde düzenlenirken, cezanın ıslah ediciliği de gözden uzak tutulmamalıdır. Avrupa Cezaevi Kuralları uyarınca, tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumuna yerleştirilmeden önce çeşitli kıstaslara göre sınıflandırılmaları ve bu sınıflandırmaya bağlı olarak yerleştirilmeleri öngörülmektedir. Bu bağlamda hiçbir tutuklu istemediği halde hükümlülerle temas ettirilmemelidir. Ancak rızaları varsa veya kendilerine faydalı nitelikte düzenlenen faaliyetler söz konusu ise, hükümlülerle aynı ortamda kalmalarına izin verilebilir. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 111. maddesi, tutukluların tutukevlerinde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

veya buna maddî olanak bulunmadığı durumlarda kapalı ceza infaz kurumlarının sadece tutukluların konulması için ayrılmış özel bölümlerinde tutulacaklarını hüküm altına almıştır. Yine bu maddede, tutukluların kendi aralarında da sınıflandırılmak suretiyle yerleştirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca Anayasamızın 38/4 maddesinde de “ Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.” hükmü ile bu konuda bir güvence getirilmiştir. Bu nedenle, tutukluların hükümlülerden ayrı olarak, tutuklulara özgü bir yere konulması Anayasa gereğidir. Tutukluların, hükümlülerle aynı mekâna konulması hem masuniyet karinesinin hem de Anayasa'nın ihlalinin oluşturur. Aynı zamanda tutukluların birbirleriyle negatif etkileşimini önleyecek tedbirler de bu kapsamda değerlendirmeye alınmalıdır. Haklarındaki bir soruşturma ya da kovuşturma kapsamında tedbiren hürriyetinden mahrum bırakılan tutukluların birbirlerinden olumsuz etkilenmelerini engelleyecek önlemlere öncelik verilmelidir. Gerçekten de, aynı suçtan dolayı soruşturma ya da kovuşturmaya tabi tutulan kişilerin aynı koşullarda barındırılmaları, mahkeme önünde ortak tavır olma sonucunu doğurmakta, dolayısıyla yargılanmayla ortaya çıkarılmaya çalışılan gerçeğin saklı kalmasına neden olmaktadır. Bu durum ayrıca, sosyal statü, yaş, eğitim düzeyi, maddi olanak, fiziksel güç gibi faktörler nedeniyle biri diğerinden güçlü olan kişinin zayıfı etkilemesi ve bunun doğal sonucu olarak da hakkaniyete uygun bir yargılamanın yapılamaması sonucunu doğurmaktadır.

Cezanın ıslah edici özelliğinin uygulanabilmesi ile tutuklu ve hükümlülerin infaz kurumu dışındaki şartlara uyumlarının sağlanabilmesi, iyi bir sınıflandırma yapılmasına bağlıdır. Sınıflandırma, hükümlünün kişisel özelliklerinin değerlendirilmesi ve kurum kaynaklarının hükümlü için en etkin bir şekilde kullanılmasını programlamanın yanında, hükümlünün yeniden sosyalleştirilmesi sürecinin de önemli bir başlangıç noktasını oluşturur. İyi bir sınıflandırma, değişik kriterlere göre değerlendirilmesi gereken hükümlülerin bir arada bulunmalarıyla ortaya çıkabilecek problemleri de önler. Burada önemli olan, ortak özellikler taşıyan suçluların aynı grupta değerlendirilmesi ve bu şekilde oluşturulan gruplara yeniden topluma kazandırmaya yönelik, her grubun özelliklerine göre farklı nitelik taşıyan programların uygulanmasıdır. Avrupa Cezaevi Kuralları, birbirlerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilecek olan hükümlülerin birbirlerinden ayrılması ve hükümlülerin yeniden topluma kazandırılmalarını kolaylaştırmak için hükümlülerin dağıtımına yardımcı olmak amacıyla sınıflandırma yapılmasını tavsiye etmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

Bu kapsamda, sınıflandırmada hükümlülerin bireysel durumları göz önünde bulundurularak, her bir hükümlüye uygun iyileştirme ve eğitimin sağlanacağı ayrı kurumlara veya aynı kurumların farklı kesimlerine yerleştirilmeleri gerektiği belirtilmektedir. 5275 sayılı yasada da ayrıntılı olarak hüküm altına alınan bu hususun bir an önce aktif ve verimli bir şekilde uygulanması infaz rejimi açısından büyük öneme haizdir.

Hükümlü ve tutukluların moral düzeyinin üst seviyede tutulması, infaz kurumundan çıktıktan sonra topluma en kısa sürede uyum sağlayıp ekonomik bağımsızlığını kazanması ve kendilerine olan güvenlerinin artması, kurumda kendilerine verilen mesleki eğitim ve sosyal etkinliklere de bağlıdır. Özellikle 18-21 yaş arası tutuklu ve hükümlülerin konumu daha da önem arz etmektedir. Yasal çerçeve içerisinde; bu yaşta infaz kurumunda bulunan gençlerin, tahliye sonrası tekrar suç ortamına itilmemesi, onların iyi bir eğitim almalarına ve ekonomik sıkıntı çekmemelerine de bağlıdır. Birey merkezli yaklaşım ile; her bir hükümlüyü, infaz sonrasında topluma değer katacak hale getirecek bir politika izlenmeli, kişiden intikam almayı ve onu toplumdan tecrit etmeyi amaçlayan bir yaklaşımdan uzaklaşılmalıdır. Özellikle de, genç yaşta suça bulaşmış, eğitim sürecini tamamlayamadan sosyal hayattan uzaklaşmış kişilerin infaz sürecini takip eden dönemdeki verimliliği ve hayata entegrasyonu başat amaç olmalıdır. Bu gruptaki kişilere yönelik özel eğitim ve rehabilitasyon programları hayatı önemi haizdir. Zira, hayatının geriye kalan kısmıyla ilgili herhangi bir umut taşımayan bir bireyin yaşama sevincine sahip olması, üretmeyi düşünmesi ve topluma yararlı bir birey olması beklenemez. Bu bağlamda her türlü tedbir alınmalı, bu kişilere değişik sanatsal ve eğitim aktiviteleri barındıran alternatifler sunulmalı, bu kişiler konuyla ilgili özel eğitim almış psikolojik danışmanlar gözcülüğünde ve ilgiliyi rahatsız etmeyecek bir formatta sosyal hayata entegre edilmelidir. Suç işlemeyi kanıksamamış kişilere, bilmedikleri suç ve yöntemleri öğretmeyi engelleyecek bir idare anlayışı ceza ve infaz kurumlarına hakim kılınmalıdır. Bu cümleden olarak, cezaevi yöneticileri ve emirlerindeki kadrolar, meslek öncesi ve meslek içi eğitim faaliyetleri ile *farkındalık artırıcı* programlara tabi tutulmalıdır.

Bir kısım hükümlü ve tutuklular da, hastalık nedeniyle yapılan sevklerde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Avrupa Cezaevi Kurallarında olduğu gibi 5275 sayılı Kanunun 57, 71 ve 78. maddelerinde de, hükümlülerin sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına sahip oldukları vurgulanmış, bu bağlamda uygulanacak usul ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Sağlık

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

hizmetleri ile ilgili mevzuat yönüyle pek fazla problem bulunmamakla birlikte, ekonomik ve fiziksel koşulların yetersiz olmasının yanında bir de hükümlü ve tutuklu sayısının fazla olmasının bir takım sıkıntıları beraberinde getirdiği görülmüştür. Ceza infaz kurumları bünyesinde sadece 1 kurum doktorunun bulunduğu, İl Sağlık Müdürlüğünden geçici olarak görevlendirilen 5 doktor ile 2 dış tabibiyle takviye edilmeye çalışılan sağlık hizmetlerinin oldukça yetersiz kaldığı belirlenmiştir. 7788 mevcutlu infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların hastane sevkleri eski ve yetersiz nitelikteki ring araçları ile yapılabilmektedir. İl Jandarma Sevk Bölük Komutanlığı tarafından yüklenilmiş olan bu hizmet kapsamında, hükümlü ve tutukluların İstanbul'da bulunan 18 hastaneye sevk edilmeleri, ayrıca tutukluların duruşma için yine İstanbul'da bulunan 26 adliyeye götürülmeleri birtakım problemleri barındırmaktadır. Ring araçlarının eski ve sayıca yetersiz olması, diğer taraftan kapasitesinin üzerinde kullanılmaları özellikle hasta sevkleri açısından olumsuzluklara sebebiyet verebilmektedir. Ocak ayında toplam 656 tutuklu ve hükümlünün hastanelere sevk işleminin yapıldığı düşünüldüğünde, bu işlemlerin zahmetli, maliyetli ve insan sağlığına uygun olmayan bir durumda olduğu anlaşılmaktadır.

Ceza ve tutukevi kampüsü çok büyük olup mevcudunun da fazla olması su sıkıntısını da beraberinde getirmiştir. Koğuşlara sürekli su verilememekte, sıcak su ise, haftada 2 gün ve 3 saat ile sınırlı olarak verilmektedir. Ayrıca sıcak suyun verilmiş saatleri de devamlı değişmekte ve belirli bir düzen içerisinde hareket edilmemektedir. Bu da hükümlü ve tutukluların temizlik gibi en temel ihtiyacını karşılamalarını zorlaştırmaktadır. Cezaevi yönetimi, bazı hükümlü ve tutukluların suyu kasten açık bıraktıklarını bu nedenle su israfının ortaya çıktığını ifade etmekle birlikte, on bin insanın yaşadığı devasa bir yaşama alanında su israfının önlenmesini sağlayacak her türlü tedbir düşünülmelidir. Gezilen koğuşların yeterince ısınmadığı ve yemeklerin kötü çıktığı, sürekli aynı yemeklerin servis edildiği, ayrıca koğuş içerisinde bulunan kameraların ortak yaşam alanlarının dışında, özel yaşam alanlarını da görüntülediği komisyon tarafından tespit edilmiştir. Bu tür fiziksel şartlar düzeltilerek kişiler temel yaşama standartlarından mahrum edilmemelidir.

Gezilen koğuşlarda sık rastlanan şikâyetlerden birisi de kantinde satılan ürünlerin pahalı ve kalitesiz olduğu ve isteklerinin geç olarak kendilerine ulaştığıdır. Burada satılacak ürünlerin ihale usulü ile alındığı, bunlara %15 kâr konularak satışa sunulduğu idareden

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

öğrenilmiştir. Hükümlü ve tutukluların konumları itibari ile çalışmadıkları, maddi olarak sıkıntı içerisinde olabilecekleri, kendilerinden başka bakmakla yükümlü oldukları kişilerin de olabileceği dikkate alınmalıdır. Devlet tarafından tahsis edilen 4 TL'nin de yemek için çok yetersiz olduğu düşünüldüğünde, kantine daha da ihtiyaç hissedileceği açıktır. Bunun haricinde diğer ihtiyaçlarını da buradan karşılamak zorunda oldukları göz önüne alındığında kantindeki fiyatların önemi daha da artmaktadır. Hükümlü ve tutukluların kantine mecbur olmaları, parası olanın olmayan üzerinde bir üstünlüğünü doğuracaktır ki bu da hiç arzu edilmeyen “Koğuş ağalığı” sisteminin kendiliğinden oluşmasına sebebiyet verecektir. Dışarıdaki marketler ile kıyaslandığında elektrik gideri, personel harcaması ve kira gibi birçok harcama kaleminden muaf olan kantinlerin çok daha ucuza hizmet sunmaları gerekir. Çağdaş devlet yönetimi ve sosyal adalet ilkesi kapsamında devletin özel bir işletme mantığı ile infaz kurumlarındaki kantinleri kâr amacı ile işletemeyeceği açıktır. Yukarıda bahsedilen maliyet kalemlerinin olmadığı dikkate alındığında, ceza infaz kurumu kantinlerinin piyasa fiyatlarıyla mukayese edilme yanlışlığına düşülmemesi ve bu ürünlerin maliyetine satılması gerekir.

Görüşülen tutuklu ve hükümlülerden bir kısmı, telefon ile görüşme hakkını tam kullanamadıklarını, 10 dakikayı sadece bir kişi ile kullanabildiklerini, oysa bu süreyi bölerek birden fazla kişi ile görüşmek istediklerini beyan etmişlerdir. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün f fıkrası , “Hükümlüler görüşebilecekleri yakınlarından bir veya birden fazla kişi ile haftada bir kez ve bir telefon numarasıyla bağlantı kurarak kesintisiz görüşme yapabilir. Herhangi bir nedenle görüşme gerçekleşmemişse daha önceden bildirilen numaralardan bir diğeriyle görüşebilir. Konuşma süresi görüşme başladığı andan itibaren on dakikayı geçemez.” hükmünü havidir. Hükümlü ve tutukluların telefonla görüşmek istedikleri kişileri idareye bildirdikten sonra, her defasında yalnızca bir kişi ile görüşmek zorunda kalmaları yerine 10 dakikalık süreyi listede bulunan birden fazla kişi ile görüşerek kullanmalarının sağlanması, bu hakkın verilmiş amacına daha uygun düşmektedir.

Silivri Ceza İnfaz Kurumu'nun konum itibarıyla Silivri ilçesine 12 İstanbul'a ise 70 km uzaklıkta olup burada daha çok İstanbul Adliyelerinde görülen soruşturma ve kovuşturma dosyalarına ait tutukluların kaldığı belirlenmiş, bu tutukluları ziyarete gelen kişilerin ikamet yerlerinin İstanbul ağırlıklı olduğu yetkililerden öğrenilmiştir. Bu da ulaşım sorununu ortaya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

çıkarmaktadır. Hükümlü ve tutuklulara yasal hakların verilmesi yanında o hakların kullanılması için gerekli ortam ve şartların hazırlanması da önemlidir. Ziyaret, hem tutuklu ve hükümlü, hem de yakınları için bu hakların en önemlilerindedir. Kampüsün yerleşim merkezlerinden uzak olmasının telafisi, ulaşım şartlarının iyileştirilmesi ile mümkün olabilir.

VII. SONUÇ VE KARAR

1. Devletin cezalandırma yetkisini kullanmasının en önemli amacı suçlunun ıslahıdır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için fiziki ortamın yeterli, personelin eğitilmiş, ünitelerin ise eksiksiz ve donanımlı olması, ayrıca, yasalar ile tutuklu ve hükümlülere verilen hakların en üst düzeyde kullanılması gerekmektedir. Sınıflandırma ile tutuklu ve hükümlülerin farklı yerlerde bulundurulması ile eğitim ve öğretim programlarının uygulanması ıslah edicilikte önemli bir etkidir ve bu durum yasayla getirilen bir zorunluluktur. Bu konuda bir an önce yasanın emredici hükümlerine uyulmalıdır.

2. Ceza İnfaz Kurumunda Devletin himayesinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı öncelikle gözetilmesi gereken hususlardan birisidir. İnfaz kurumu idaresinin böyle bir konuda olabildiğince duyarlı olması gerekir. Silivri Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlü sayısının 7788 olması yanında, 10.000 kişilik kapasiteye sahip olduğu düşünüldüğünde hastalık ve değişik sebeplerle hastaneye sevklerin hem zaman hem de masraf açısından içinden çıkılmaz bir hal aldığı görülmektedir. Bu durumun amaca da çok uygun olmadığı göz önüne alındığında, bu tür büyük kampüslerde hastane kurup yeterli sayıda uzman doktor ve personelin istihdam edilerek hizmetin ayağa getirilmesi yoluna başvurulması bir çözüm olarak düşünülmelidir.

3. Sağlığın vazgeçilmez unsurlarından birisi olan su ile ilgili sıkıntıların da telafi edilmesi, özellikle sıcak suyun düzenli olarak her gün belli saat aralıklarında verilmesi, bunun yapılması mümkün olmuyorsa verilecek günlerin duyurulması, değişme halinde ise yine bundan ilgililerin haberdar edilmek suretiyle zaten kısıtlı olan bu imkândan maksimum şekilde yararlanılması sağlanmalıdır. Bununla birlikte ısınma ve yemek gibi temel ihtiyaçların

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

olabildiğince insan onur ve yaşam standardına uygun şekilde sunulmasının Devletin yükümlülükleri arasında olduğunun unutulmaması gerekir.

4. Tutuklu ve hükümlülerin faydalanmak zorunda oldukları kantinlerin kâr amacı gütmeksizin maliyetine satış yapmalarına özen gösterilmesinin yanında sosyal statü farklılıklarının da dikkate alınarak herkese hitap edebilecek çeşitte ürünlerin bulundurulması ile isteklerin mümkün olduğu ölçüde zamanında ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması hususunda gerekli önlemler alınmalıdır.

5. Telefonla görüşme hakkı tutuklu ve hükümlüler kadar dışarıda bulunan yakınları açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu konuda 5275 sayılı yasa ile Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzükte gerekli düzenlemeler yapılmakla birlikte, kişilerin haftalık 10 dakika olan görüşme hakkını sadece bir kişi ile kullanmak zorunda olmaları yerine 10 dakikalık sürede, daha önce İdareye verilen listedekilerden birden fazla kişi ile görüşme yapmalarının sağlanması hususunda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

6. Koşuş içerisinde bulunan kameraların, münhasıran ortak yaşam alanlarını kayıt altına alacak şekilde konuşlandırılması sağlanmalıdır.

7. Silivri Ceza İnfaz Kurumu kampüsünün etrafındaki yerleşim merkezlerine uzaklığı dikkate alındığında, ulaşım sorununun yerel yönetimler ile de işbirliğine gidilerek çözülüp hükümlü ve tutuklular ile yakınlarının mağduriyetinin önlenmesi gerekir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

Murat YILDIRIM
Çorum Milletvekili

İMZALADI

Fatih ARIKAN
Kahramanmaraş Milletvekili

İMZALADI

Mithat EKİCİ
Denizli Milletvekili

İMZALADI

Gürcan DAĞDAŞ
Kars Milletvekili

İMZALADI

Malik Ecdar ÖZDEMİR
Sivas Milletvekili

İMZALADI Ancak, “Rapora katılmıyorum, karşı görüşlerimi ayrı bir rapor halinde sunacağım” şerhini düştü.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

SİLİVRİ L TİPİ CEZA İNFAZ KURUMLARI İNCELEME RAPORUNA
EKLENMESİ GEREKEN GÖRÜŞ VE KANAATLERİM

Alt Komisyonumuzun kuruluş amacı, her türlü şiddet, kötü muamele ve işkence ile ceza ve tutukevlerindeki sorunları tespit etmek, tespit edilen sorunların giderilmesi için ilgili kurumlar nezdinde girişimlerde bulunup, çözümler üretmektir.

Silivri L Tipi Ceza İnfaz Kurumlarında yapılan incelemenin amacı da, burada bulunan tutuklu ve hükümlülerin yasal haklarını kullanıp kullanamadıklarını, varsa yapılan hak ihlallerini tespit etmek, bu konuda kusuru bulunanları uyarmaktır.

Komisyon olarak bu görevimizi yaparken, söz konusu tutuklu veya hükümlülerin kim olduklarına bakmaksızın, inancı, siyasal görüşü ya da hakkındaki suçlamalar ne olursa olsun, herkesin yasa karşısında eşit olduğu ilkesinden hareket etmemiz gerekir. Muhatabı kim olursa olsun yapılan hak ihlallerini, varsa kötü muameleyi, inceleme raporumuzda açık bir biçimde tespit etmek asli görevimiz olmalıdır.

Alt Komisyon raporunun ‘**Hükümlü ve Tutuklularla Yapılan Görüşme ve İncelemeler**’ bölümünde üstün körü geçirilen ancak, ‘**Sonuç Ve Karar**’ bölümünde hiç bahsedilmeyen aşağıdaki tespitlerimiz bu raporda yer almalıydı.

4 Nolu Ceza Ve İnfaz Kurumunda ‘**Ergenekon Terör Örgütü**’ iddianamesi nedeniyle tutuklu bulunan Sayın Tuncay ÖZKAN ; yasal olmayan bir biçimde tutuklu ve hükümlülerin bir arada bulundurulduklarını, kendilerinin tutuklu oldukları halde hükümlülerle aynı muameleye tabi tutulduklarını, örneğin telefonla görüşme olanaklarının tıpkı hükümlülerde olduğu gibi haftada bir kez ve on dakika ile sınırlandırıldığını ifade etmiştir. Yasal savunma haklarını kullanamadıklarını, savunmaları için bilgi ve belgeye ulaşamadıklarını söylemiştir.

Sayın Tuncay ÖZKAN, Adil Serdar SAÇAN ve Gürbüz ÇAPAN; kaldıkları koğuşun tuvalet ve banyo girişleri dahil olmak üzere ortak alanların 24 saat süreyle kamera kayıtlarının yapıldığını, yasal olmayan bu kayıtların kimler tarafından ve ne kadar süreyle *Silivri L Tipi Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

denetlendiğini bilmediklerini, bu durumun kendilerinde psikolojik bir işkenceye dönüştüğünü ifade etmişlerdir.

Sayın Tuncay ÖZKAN; gözaltına alındıktan sonra Metris Cezaevinde 14 gün süreyle tek kişilik bir hücrede tutulduğunu, bunun yasal bir uygulama olmadığını iddia etmiştir.

Komisyon üyelerinin huzurunda, aynı davadan tutuklu bulunan Sayın H.Atilla UĞUR tarafından TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na yazılmış olan bir dilekçe bana teslim edilmiştir. Komisyonun kayıtlarına geçirilen bu belgede Sayın Atilla UĞUR; gözaltına alındığı emniyet müdürlüğünde önce bir Emniyet Müdürünün, ardından, Sayın Zekeriya ÖZ'ün kendisine '**Şener ERUYGUR ve Hurşit TOLON hakkında bir şeyler söyle seni serbest bırakalım**' dediklerini ifade etmektedir.

Komisyonumuzun tüm üyelerinin ortak tespiti olan bu önemli iddiaların raporumuzda yer almaması kabul edilemez.

Bu durumu, görülmekte olan davaya müdahale etmekten sakınma arzusuyla açıklamakta olanaksızdır. Oysa her biri çok ciddi anlamda insan hak ve ihlali olan bu iddialar komisyonumuzca araştırılmalıydı.

Cezaevi ziyaretimizden sonra yaşananlar ise hukuk adına tam bir garabettir.

Komisyon raporumuz henüz tamamlanmamışken, Komisyonumuzun ziyaretinin basına yansıyan yanlarını adeta ihbar kabul eden Adalet Bakanlığı, Silivri 4 ve 5 Nolu Cezaevi Müdürlerini '**Ergenekon Tutuklularına özel muamele ve ihtimam sağladıkları**' gerekçesiyle görevden almış, yerlerini değiştirmiştir.

Komisyonumuzun bu ziyareti amaçlananın tam tersine, kötü muamele yapan değil, iyi davranan cezaevi yöneticilerinin cezalandırılması sonucunu doğurmuştur.

Silivri L Tipi Ceza ve Tutukevlerinde yapılan kamera kayıtlarının yasal olup olmadığını sorduğum Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürü Sayın Nizamettin KALAMAN;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

bu cezaevinin ilk projesinde koşullardaki duş ve tuvaletlerin yukarıda bulunan yatak katlarında planlandığını, bu nedenle aşağıdaki mekanların kamera ile kaydedilmesinde bir sakınca olamayacağını düşündüklerini, ancak inşaat aşamasında yapılan proje tadilatı ile duş ve tuvaletlerin aşağıya alındığını, bu durumda koşullardaki kamera kayıtlarının yasal olmayacağını, böyle bir durumdan da haberdar olmadıklarını, en kısa zamanda Adalet Bakanı ile görüşüp, bu yanlış uygulamaya son vereceklerini ifade etmiştir.

Ceza Ve Tevkif Evleri Genel Müdürü, Silivri 4 ve 5 Nolu Cezaevi Müdürlerinin görevden alınmalarının gerekçesini açıklarken; yasa gereği aynı suçtan yargılanan tutukluların yargılamanın selameti açısından bir arada tutulamayacağını, ayrı ayrı koşullara konmaları gerektiğini, Bakanlığa gelen bir ihbar nedeniyle görevlendirilen müfettişin raporu sonucu bu müdürlerin yerlerinin değiştirildiğini ifade etmiştir.

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak ziyaret ettiğimiz tüm ceza evlerinde aynı durumla karşılaşmış bulunmaktayız. Amaç yasayı uygulamaksa sadece Ergenekon Davası tutuklularının bulunduğu cezaevi müdürlerine uygulanan görevden alınmalar, neden diğer ceza evi müdürleri içinde uygulanmamaktadır. Fiziki mekan yetersizlikleri nedeniyle aynı davada tutuklu bulunanları ayıramayan ceza evi müdürlerini hukuksuzluk yaptıkları gerekçesiyle görevden alırken, **daha büyük suç olan 24 saat kamerayla gözetim ve tutuklu ile hükümlülerin aynı koşuğa kalmaları hukuksuzluğuna neden göz yumulmaktadır?**

SONUÇ VE KANAATLERİM

1. Silivri L Tipi Ceza İnfaz Kurumlarında Ergenekon İddianamesi nedeniyle tutuklu bulunanların, hükümlülerle aynı ortamda bulundurulmaları ve kendilerine hükümlülere tanınan kadar hak tanınması (**telefonla görüşme hakkında olduğu gibi**), Anayasamızın 38/4. maddesine ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111. maddesine aykırıdır. Bu yasal olmayan uygulamayla burada bulunan tutukluların savunma hakları da engellenmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

2. Yasalara aykırı olduğu Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nce de kabul edilen kamera kayıt işlemine derhal son verilmelidir. Şimdiye kadar yapılan kamera kayıtları imha edilmelidir.

Yaklaşık bir yıldır bu cezaevlerinde bulundurulan tutuklu ve hükümlülere uygulanan ve giderek psikolojik işkence ve kötü muameleye dönüşen bu uygulamanın idari ve siyasi sorumluları hakkında yasal işlem başlatılmalıdır.

Malik Ecdar ÖZDEMİR
CHP Sivas Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu
Üyesi